

Kainuun liiton lausunto alueidenkäyttölain luonnoksesta

Mhall 23.06.2025
170/03.00.00/2025

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi. Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä.

Alueidenkäyttölain valmistelua varten asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus uudeksi alueidenkäyttölainsi hallituksen esityksen muotoon (ympäristöministeriön päätös 1.11.2023). Työryhmän toimikausi oli 10.11.2023–30.9.2024.

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja sujuvoittaa alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä ja tehdä niihin tarvittavat lakitekniset ja kielelliset korjaukset.

Voimassa olevaan alueidenkäyttölakiin nähden säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän kolmiportainen hierarkia säilyisi pääosin. Kunnilla olisi edelleen keskeinen ja ratkaiseva rooli kaavoituksessa. Maakuntakaava rajattaisiin koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä asioita ja myös maakuntakaavan oikeusvaikutuksia rajattaisiin. Kuntien yhteinen yleiskaava ohjaisi yleiskaavaa maakuntakaavan sijasta ja kuntien yhteinen yleiskaava olisi mahdollista hyväksyä kuntien valtuustoissa. Lakiin lisättäisiin säännökset maanomistajan yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta aloiteoikeudesta sekä kunnan mahdollisuudesta antaa asemakaavaa tai yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan valmisteltavaksi. Lakiin lisättäisiin myös suurimpien kaupunkiseutujen yhteistyövelvoitetta, asemakaavan ja yleiskaavan yhteiskäsittelyä, aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa ja tuulivoimalan vähimmäisetäisyyttä asutuksesta koskevat säännökset. Kaavoitusmenettelyä koskevia säännöksiä yksinkertaistettaisiin. Muutoksenhakuoikeus asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä rajattaisiin tietyissä tilanteissa asianosaisiin ja yhteisöille lisättäisiin muistutusvelvoite valitusoikeuden käyttämisen edellytykseksi.

Lausuntopyyntö ja luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi on osoitteessa: [Lausunto - Lausuntopalvelu](#)

Lausunnot tulee antaa lausuntopalvelussa 11.7.2025 mennessä ja ne jaoteltava lausuntopalvelussa annettujen väliotsikoiden mukaisesti luvuittain.

Lausuntoehdotus toimitetaan erikseen maakuntahallituksen jäsenille ja esitellään kokouksessa.

Lisätietoja suunnittelujohtaja Sanna Schroderukselta, puh. 044 710 0873 tai osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa ympäristöministeriölle lausuntoehdotuksen mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Maakuntahallituksen päätös